

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Узп 235/2023
29.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића и Бранка Станића, чланова већа, са саветником Горданом Војновић, као записничарем, одлучујући о захтеву АА из ..., Федерација БиХ, ..., чији је пуномоћник Надежда Шолаја, адвокат из ..., за преиспитивање судске одлуке - пресуде Управног суда 12 У 6971/20 од 07.07.2023. године, са противном странком Министарством финансија Републике Србије, Управом за јавни дуг, Београд, Поп Лукина 7-9, у предмету неисплаћене девизне штедње, у нејавној седници већа одржаној дана 29.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

Захтев се **УВАЖАВА** и **ПРЕИНАЧАВА** пресуда Управног суда 12 У 6971/20 од 07.07.2023. године, тако што се уважава тужба АА из Босне и Херцеговине, ... и поништава решење Министарства финансија Републике Србије, Управе за јавни дуг број 401-892/2017-001 од 06.02.2020. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ Министарство финансија Републике Србије, Управа за јавни дуг, Београд, да АА из Босне и Херцеговине, ..., накнади трошкове поступка у износу од 72.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим диспозитива, одбијена је тужба подносиољке захтева поднета против решења Министарства финансија Републике Србије, Управе за јавни дуг број 401-892/2017-001 од 06.02.2020. године, којим је као некомплетна одбачена пријава потраживања коју је поднео ББ из ..., Босна и Херцеговина, заведена под бројем 401-892/2017-001. Ставом другим диспозитива побијане пресуде, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова управног спора.

У захтеву за преиспитивање побијане пресуде, поднетом због повреде закона и правила поступка од битног утицаја на решење ове управе ствари, подносиољка наводи да пријава потраживања заведена под бројем 401-892/2017-001, која се побијаним решењем одбацује као некомплетна, уопште не постоји и никада није поднета. Истиче да је о јединој пријави њеног правног претходника број 401-4798/2017-001, који је имао само једно потраживање – један штедни улог код једне банке, сада већ и мериторно одлучено у посебном управном спору. Сматра да је

оспорено решење туженог органа број 401-892/2017-001 од 06.02.2020. године Управни суд морао да поништи, јер је њиме одлучивано о некој фиктивној пријави потраживања која не постоји у спису предмета. Како је Управни суд побијану пресуду донео на основу паушалних закључака о документацији у спису, те погрешно применио све релевантне прописе, предлаже да Врховни суд уважи захтев, а побијану пресуду преиначи или укине, те да јој досуди трошкове поступка.

Противна странка у одговору на захтев и допуни тог одговора предлаже да суд исти одбије, уз напомену да не постоји попуњен образац пријаве потраживања, али да све упућује на то да се штедиша дана 09.05.2017. године препорученом пошиљком обратио Управи за јавни дуг захтевом за исплату старе девизне штедње у складу са Законом о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територијама бивших република СФРЈ, на основу чега је у Управи за јавни дуг дана 19.05.2017. године отворен и заведен под бројем 401-892/2017-001 предмет пријаве потраживања подносиоца ББ из ... и попуњен образац – основни подаци о пријави потраживања са листом примљених докумената.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева, у смислу члана 54. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“, број 111/09), Врховни суд је нашао да је захтев основан.

Према разлозима образложења побијане пресуде, Управни суд је као правилан оценио закључак туженог органа у оспореном решењу да је пријава правног претходника тужиље некомплетна и да исту треба одбацити, због тога што правни претходник тужиље, као подносилац пријаве, није поступио по налогу из дописа туженог органа од 22.07.2019. године, односно није отклонио недостатке који спречавају поступање туженог органа у овој управној ствари, будући да ни уз пријаву, а ни накнадно, по захтеву туженог, није доставио комплетну документацију, како је то прописано чланом 12. став 2. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територијама бивших република СФРЈ. Управни суд је закључио да је оспорено решење, према стању у списима предмета, засновано на потпуно и тачно утврђеном чињеничном стању на које су правилно примењене одредбе члана 12, члана 13. став 1. и члана 15. став 1. у вези члана 16. став 2. наведеног закона, а у образложењу тог решења јасно су наведене све чињенице које су у току поступка утврђене, као и релевантни прописи и разлози којима се руководио тужени орган приликом његовог доношења. Оценио је да наводи тужбе нису од утицаја на другачије одлучивање у овој управној ствари, јер је тужени орган за своју одлуку дао довољне разлоге које као правилне и на закону засноване прихвата и тај суд.

Према становишту Врховног суда, основано се у захтеву за преиспитивање побијане пресуде указује да је том пресудом и оспореним решењем повређен закон на штету подносиоца захтева.

Одредбом члана 9. став 1. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на

територији Републике Србије и њиховим филијалама на територијама бивших република СФРЈ („Службени гласник РС“, бр. 108/16, 113/17 и 52/19), прописано је да утврђивање права на исплату девизне штедње, у складу са овим законом, врши Министарство финансија – Управа за јавни дуг на предлог посебне комисије коју образује Влада на предлог министра надлежног за послове финансија.

Према одредби члана 10. став 1. истог закона, ради утврђивања права из члана 9. тог закона, Управа ће објавити позив за пријаву потраживања по основу девизне штедње у „Службеном гласнику Републике Србије“ и у по једном високотиражном дневном листу који се дистрибуира на целој територији бивше републике СФРЈ, а ставом 3. истог члана је прописано да позив из става 1. тог члана обавезно садржи начин пријаве потраживања, образац пријаве потраживања, коме се подноси пријава, рок за подношење пријаве, документацију која се подноси уз пријаву и остале податке у вези са подношењем пријаве.

Чланом 12. став 1. наведеног закона је прописано да се пријава потраживања подноси Управи на посебном обрасцу, а одредбом члана 18. став 1. истог закона да Влада прописује образац пријаве потраживања из члана 10. став 3. тог закона.

Одредбом члана 16. став 2. истог закона, прописано је да Управа одбацује пријаву потраживања, између осталог, и ако уз пријаву или накнадно није поднета комплетна документација.

Чланом 90. став 1. Закон о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/16, 95/18 – Аутентично тумачење и 2/23 – Одлука УС), на чију сходну примену упућује одредба члана 16. став 7. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територијама бивших република СФРЈ, прописано је да се поступак покреће захтевом странке или по службеној дужности.

Из стања списка, оспореног решења и побијане пресуде Управног суда произлази да се правни претходник подносио захтева, сада пок. ББ, бив. из БиХ, ..., дописом послатим препорученом поштом преко поште дана 09.05.2017. године обратио Министарству финансија Републике Србије - Управи за јавни дуг у Београду, чија садржина гласи: „Поштовани, обраћао сам се Александру Вучићу 02. Септембра 2016. г. у вези исплате старе девизне штедње, па сам присиљен опет вам се обратити. Суд за људска права у Стразбуру наложио је да Србија и Словенија морају обештетити старе девизне штедише, што је Словенија и учинила и још јој је остало сам 5000 неријешених случајева. Располагали сте са нашом имовином преко 25 година и када нам је новац био најпотребнији ми нисмо могли с њим располагати! Узимате себи за право да с њим располажете још 7 година иако вам је јасно да је то наша приватна својина и неприкосновено право да располажемо својом имовином. Својим сте старим девизним штедишама исплаћивали 3% камате, а нама за 20 година по 2% и 5% за 5 година, а о затезним каматама нема ни говора. Сматрате да је неко луд да вам преда оригиналну штедну књижицу поред оваквог понашања. Када ми исплатите новац дати ћу вам књижицу да је поништите. Наши подаци су сви похрањени у трговинском суду у Београду и по томе можете одмах вршити исплату БиХ штедиша. У нади да ће те ово

прочитати и дати ми одговарајући одговор унапријед се захваљујем.“ Наведени допис је код туженог органа заведен под бројем 401-892/2017-001 од 19.05.2017. године.

Оспореним решењем туженог - Министарства финансија Републике Србије, Управе за јавни дуг број 401-892/2017-001 од 06.02.2020. године, одбачена је, као некомплетна, пријава потраживања коју је поднео ББ, заведена под бројем 401-892/2017-001, на основу члана 16. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедне грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територијама бивших република СФРЈ. Као разлог одбачаја, тужени наводи да је увидом у пријаву констатовано да није достављена комплетна документација из члана 12. став 2. и 3. Закона, као и члана 14. Закона, ближе наведена у образложењу решења. Због наведеног, подносилац пријаве је дописом туженог органа број 401-892/2017-001 од 22.07.2019. године, на основу члана 13. став 1. наведеног закона, позван да пријаву уреди у року од 30 дана, под претњом одбачаја у случају непоступања по захтеву органа у остављеном року. Како до дана доношења оспореног решења подносилац пријаве није поступио по захтеву из тог дописа, који је примио дана 25.07.2019. године, и није отклонио недостатке који спречавају поступање у предметној управној ствари, решено је као у диспозитиву, тј. пријава потраживања је одбачена.

Имајући у виду напред утврђено, према становишту Врховног суда, изјашњење и оцена Управног суда о неоснованости тужбе се не могу прихватити као правилни у погледу постојања законског процесно правног основа за доношење тужбом оспореног решења.

Ово из разлога што се поступак регулисања обавеза по основу неисплаћене девизне штедне грађана у смислу цитираних одредаба Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедне грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територијама бивших република СФРЈ, покреће - иницира пријавом потраживања за коју је изричито прописано да се подноси туженом органу на посебном обрасцу који прописује Влада. Правни претходник овде подносиоце захтева је у поднетој тужби Управном суду указао да пријаву потраживања под бројем 401-892/2017-001 никада није поднео, а што је потврдио и сам тужени орган као противна странка у одговору на захтев. Следом тога, како се допис правног претходника подносиоце захтева, који је код туженог органа дана 19.05.2017. године заведен под бројем 401-892/2017-001, по форми (изричито прописаној законом), а ни по садржини (јер исти у суштини представља критички осврт правног претходника подносиоце захтева на рад туженог органа по питањима везаним за утврђивање права на исплату девизне штедне у складу са наведеним законом) не може сматрати пријавом потраживања, то у конкретном случају, у смислу одредаба чл. 11. и 12. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедне грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територијама бивших република СФРЈ у вези члана 90. став 1. Закона о општем управном поступку, без пријаве потраживања - захтева странке, није било законског основа за покретање поступка, а последично ни за доношење оспореног решења.

С обзиром на изложено, Врховни суд је на основу одредбе члана 55. став 2. а у вези са чланом 42. став 1. Закона о управним споровима пресудом захтев уважио, преиначио пресуду Управног суда, тако што је уважио тужбу и поништио оспорено решење, без враћања предметна надлежном органу на поновно одлучивање.

Одлука о трошковима поступка донета је применом одредаба чл. 66. и 67. Закона о управним споровима и сходном применом одредаба члана 150, члана 153. став 1. и члана 154. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 87/18, 18/20, 10/23 - други закон), на коју упућује одредба члана 74. Закона о управним споровима. Подносиоци захтева су досуђени тражени и опредељени трошкови у износу од укупно 72.500,00 динара, и то: за састав тужбе и поднеска од 04.05.2022. године у предмету Управног суда У 6971/20 у износу од по 16.500,00 динара, као и за састав захтева за преиспитивање судске одлуке у износу од 49.500,00 динара, применом Тарифа о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, које су важиле у тренутку предузимања наведених радњи. Подносиоци захтева нису досуђени тражени трошкови судских такси у управном спору и поступку по поднетом захтеву, због тога што нису опредељени по износу, сагласно одредби члана 163. став 2. Закона о парничном поступку.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ СУДУ
дана 29.11.2024. године, Узп 235/2023

Записничар,
Гордана Војновић,с.р.

Председник већа – судија,
Јелена Ивановић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић